

АКТОВА КНИГА ЛУЦЬКОГО ГРОДСЬКОГО УРЯДУ 1561 РОКУ.*

Лѣ(т) БО(ж) НАРО(ж) ѧθડѧ Мѣ(ц)А МА(л) А Д(н)Я

Казано записати. Присила(л) до мене, Бориса Ивановича Совы, по(д)старосте(го) лу(ц)кого кнз Яко(в) его мл(ст) Васи(л)єви(ч) Кропо(т)ка Ялове(ц)ко(го), поведаючи в оробе до(ч)ки своеє, пнєс Ma(р)и Васи(л)євоє Приверезо(в)ське и проси(л) вижка, при которо(м) бы whна за доброє памєти своеє тастамє(нт) справова(ти) мела. Ино я з ураду замку гд рско(го) Лу(ц)ко(го) з старо(ст)ва пна моего его мл(сти) кнз Богуша Федоровича Коре(ц)кого посыла(л) есми вижо(м) Миха(и)ла Ma(р)тиновича Поло(ц)кого.

Которы(и) виж та(м) бы(в)ши и в(т)тола приеха(в)ши, ста(в)ши передо (м)ною весполо(к) и(з) служе(б)нико(м) кнз Якова Ялови(ц)кого вызнава(л) и wповеда(л) ты(м) wбычає(м), и(ж) пні Ma(р)я Яково(в)на Васи(л)євая Привередо(в)ская, будучи во (и)ме(н)ю Привередове лежала в оробе своеї и єще за зупо(л)ноє а доброє памети своеє при мнє вижу врлово(м) и при за(ц)ны(х) людє(х) добры(х) шля(х)ты доброє и (в)сю має(т)но(ст) свою кому хотєчи водле мы(с)ли своеє w(т)казовала и тастамє(нт) wстато(ч)ноє воли своеє справова(ти) казала. И кгды(ж) тастамє(нт) написано и перед нєю прочитано, то(г)ды whна просила ты(х) за(ц)ны(х) людє(и) пнєо(в) а приятелє(и) свои(х), которые на то(т) ча(с) при те(с)тамє(н)те справова(н)я были, aby печа(ти) сво(и) приложили и(х) мл(с)ти за про(з)бою єе печа(т) сво(и) до того тестамє(н)тв приложи(ти) рачи(ли), где

* Книга зберігається у ЦДІАУ м. Києва.
Ф. 25, оп. 1, спр. 3.

ту(т) же, стоечи передо (м)ною, служебни(к) к^нз^а Якова Ялове(ц)кого поклада(л) та стаме(н)ть по(д) печа(т)ми людє(и) добры(х) и бы(л) вычита(н) споча(т)ку аж до ко(н)ца. Которы(и) та стаме(н)т та(к) с^л в собе маєть.

Во (и)м^л створител^а моего я, раба бо(ж)я Ma(p)a, жона Васи(л)я Привередо(в)ского вырозумела єсми, и(ж) я (...) н^кп^е(в)нє(и)шо(го) ко(ж)дому ч^лвку ништо и(н)шоє, w(д)но смє(р)ть (...) будучи на свєтє ф^оробою (...) розуме казала 100 зв. справу сию мою духо(в)ницу (останний рядок нє читабельний) //

Еє справила наперо(д) если м^л г^д богъ с того света взяти рачи(т) до(ч)ку свою по...у...ю его свєто(и) м^л(с)ти а тело мое ште(ц) мо(и) к^нзъ Яко(в) Кроко(т)ка Ялови(ц)ки(и) а му(ж) мо(и) па(н) Василе(и) Привередо(в)ски(и) его ховати маю(т) в чесно(го) креста у Еловичо(х), и му(ж) мо(и) Василе(и) с ты(х) мои(х) рухомы(х) рече(и), которы(и) в не(?) в дому с^л доста(ли) да(ти) по души мое(и), по це(р)квамъ ялови(ц)ки(м), яко та(м), где буде(т) те(ло) мое лежа(ти) в чесного креста та(к) и на тую це(р)ко(в) свєтого Дми(т)рєя, и(ж) го(д) w(д) год⁸ по мн^к паме(т) во(д)лу(г) закону нашего хрест^а(н)ско(го) бывала а на то с^л ткнє(т) вси(х) має(т)ностє(и) та(к) те(ж) и готовы(х) гроше(и), которыє по до(л)го(м) есть сре(б)ра, пера(л), ша(т) вшеляки(х), коне(и) бы(д)ла, цену (?) котло(в) и вси(х) домовы(х) рече(и), которы(и) а вси ты(и) w(т) мала и до велика з дому w(т)ца своего его м^л(с)ти к^нз^а Якова Кроко(т)чина привє(з)ла и на(и)нала в до(м) ку жалобє п^нна Привередо(в)ского, то вси(и) ты(и) речи маю(т) с^л w(ст)ати при мужи моемъ, а ште(ц) мо(и) и до(ч)ка моя, которую маю с пе(р)вы(м) мужо(м) мои(м) Васи(л)емъ Красо(в)скимъ и ни(х)то з бли(з)ки(х) мои(х) ты(х) вси(х) мои(х) рече(и) на мужи мое(м) пану Васи(л)ю Привередо(в)ско(м) почивати (?) нє маю(т), што с^л дотычє(т), и(ж) му(ж) мо(и), па(н) Василе(и) Привередо(в)ски(и) зоста(л) мн^к вине(н) дв^ксте ко(п) гроше(и), на што и запи(с) его ε(ст), а другую дв^ксте ко(п) гроше(и) в^кно мнє wправи(л) на третє(и) части имє(н)и свое(м) Привередо(в)скомъ, на што (ж) и запи(с) по тому (ж) есть, если

его светая м^л(ст) с то(го) света рачи(т) взяти душу мою то(г)ды и т^е(н) мо(и) его мл(ст) к^низъ Яко(в) Кропо(т)ка а д^л(д)ко мо(и) па(н) Дмитрь Кози(н)ски(и) маю(т) в^е(д)лу(г) записо(в) мужа мо^е(го) п^нна Васи(л)я своихъ Привередо(в)ского всю спо(л)на четыриста ко(п) гроше(и) по(л)ски(х) на н^е(м) справити,abo па(н), в^е(д)лу(г) записо(в) маю(т) с^л (...) в части его Привередо(в)ское 8взез(н)е и то все(м) д^е(р)жава (...) // 101
 поки до(ч)ка моя, которую мала с п^е(р)вы(м) мужо(м) мо(и)м Васи(л)е(м) Красо(в)ски(м), л^е(т) свои(х) дорост(т) в то(т) ча(с) выхова(в)ши ее, заму(ж) ште(ц) мо(и) и д^л(д)ко мо(и) с тыми четы(р)масты копами гроше(и) вида(ти) маю(т) и wсоблив^е есми сле(з)н^е просила w(т)ца своеого к^низ^л Якова Ялови(ц)кого и д^л(д)ка свое(го) п^нна Дмитра Кози(н)ского, и(ж) бы до л^е(т) тую до(ч)ку мою W(в)дю(х)ну, которую(м) с п^е(р)вы(м) мужо(м) свои(м) прибыла цно(т)ливе а до(б)ре в свои(х) wпека(х) и 8в оборо^не мели, па(к) ли (ж) чого бо(ж)е 8хова(и), на тую до(ч)ку мою W(в)дю(х)ну сме(р)ти, то(г)ды тая четыриста ко(п) гроше(и) ма(л)жено(к) мо(и), па(н) Василе(и) Привередо(в)ски(и) тепе(р) пре(з) листы сво(и) записа(л), яко(м) п^е(р)в^е(и) все(и) духо(в)ницы мо^е(и) вышобразила та(к) и тепе(р) пре(з) руки w(т)ца и д^л(д)ка моего всѣмъ се(с)тра(м) мои(м) рожены(м) мае(т) быти w(т)дана, а сестры мо(и) тую суму п^низ(и) маю(т) проме(ж)ку с^лбе ро(з)дели(т), а н^е мела есми при собе г^е(р)бу моего. И просила есми его м^л(с)ти w(т)ца своеого к^низ^л Якова Кроко(т)ки и его мл(с)ти на про(з)бу мою вчини(т) то рачи(л) и п^еча(т) свою приложи(л) к се(и) мо^е(и) духо(в)ницы. А при то(м) были и того добре свѣдоми люди добрые его м^л(ст) к^низъ Бо(г)да(н) Васи(л)еви(ч) Маса(л)ски(и) а па(н) Семе(н) и па(н) Да(х)но Миха(и)ловичи з Броховича Пере^ка(л)ски^е, яко (ж) 8стн^е и(х) м^л(с)ти всіхъ в^е(р)хо wписаны(х) пано(в) просила есми w приложе(н)е печате(и) к се(и) мо^е(и) д^вхо(в)ницы и(х) м^л(с)ти на про(з)бу мою то вчинити рачили и печати сво(и) к н^е(и) приложили.

Писа(н) 8 Привередов^е лета божого нароже(н)я тисєча п^л(т)со(т) ше(ст)десѧ(т) п^е(р)вого м^лца мая п^е(р)вого дня. И проси(л) к^низъ Яко(в) Кроко(т)ка пре(з) служе(б)ника своеого

мене за то, аби то було записано. А та(к) то вижово со(з)на(н)е и тастамє(нт) слово **w(t)** слова до кни(г) замковы(х) записати казаль.

101 зв. // Того (ж) м~ца мая з д~ня.

Казано записати. Присыла(л) до мене, Бориса Івановича Совы, подстаро(с)того лу(ц)кого єго и(ж) па(н) Миха(и)ло Мышка, по(д)старости(и) мозы(р)ски(и), жалуючи и **w**поведаючи ты(м) **w**бычає(м), што (ж), дє(и), єго м~л(с)ть к~нзъ Косте(н)ти(н) Косте(н)тинови(ч) **W**стро(з)ки(и), воєвода кие(в)ски(и), ма(р)шало(к) Волы(н)ське земли, староста володиме(р)ски(и) вр~~л~~(д)нику єго ва(р)ко(в)скому Матису и людє(м) ва(р)ко(в)ски(м) **w**поведы и по(х)ва(л)ки чини(т) наздоро(в)є и(х) стої(т) хотєчи и(х) **w** го(р)ло приправи(ти). Для которы(х), дє(и) **w(t)**поведе(и) и по(х)вало(к) то(т) вр~~л~~(д)ни(к) и по(д)даные єго м~л(сти) люди ва(р)ко(в)скиє небе(з)пє(ч)ны здоро(в)я свое(го). А ку тому, дє(и), часо(в) неда(в)но прошли(х) в по(ст) велики(и) пере(д) Велико(д)нємъ за два недели м~ца ма(р)та два(д)ца(т) третє(го) д~н~~л~~ вр~~л~~(д)ни(к) дубе(н)ски(и) па(н) Гнєво(ш) Воронови(ч) за росказа(н)ємъ єго м~л(сти) **кна**же(ц)ки(м) наслаб(в)ши умислне по(д)даны(х) єго м~л(сти) к~нз~~л~~ Косте(н)тина Погорел(ц)ки(х) Кра(т)чи(н)ски(х) мо(ц)но кгва(л)то(м) на влостиви(и) кгрун(т) в дуброву имє(н)~~л~~ Ва(р)ко(в)ского патина(д)ца(ти) члвко(в) єго мл(с)ти ва(р)ко(в)ски(х) по(з)бывали и помо(р)довали и патерона(д)цатєро конє(и) з возы, с хомутами, з сокеры. А з ни(х) самы(х) се(р)маги, кожухи, шапки, поясы с калитами и с пен~~л~~(з)ми в ни(х) побрали и шкоды нємалы(и) поделали. Которы(х), дє(и), ты(х) вси(х) шко(д) реєстръ написаны(и) в себе бы(ти) поведаю(т). А потомъ, дє(и), куха(р) єго м~л(сти) на (и)м~~л~~ Станисла(в) з имє(н)я Ва(р)ковк(и) еха(л) до Боро(ц)...? Черє(з) имє(н)є єго м~л(сти) к~нз~~л~~ Косте(н)тиново Ивани. В то(т), дє(и), ча(с) по(д)даные **кна**же(ц)киє ива(н)ски(и) перене(м)ши того кухара на доброво(л)но(и) дорозє во (И)ваню є(го) самого бє(з)нєви(н)нє зби(ли) и на (...) рече(и) побра(ли), домагаючис~~л~~ в нє(го) нияко(го) мыта, котого, дє(и), **w(n)** вси шкоды на реєстрѣ меновите спечоные вси має(т) хотє(чи) єго м~л(ст) па(н) Миха(и)ло Мышка **w** то мови(т) проси(л) записати. Бы(ло) записано. А та(к) я тую жалобу и **w**поведа(н)є // єго м~л(с)ти до кни(г) замковы(х) записати казали.

Підготував до друку **Віктор Мойсієнко**.